

Växjö kommuns revisorer

Risicanalys och revisionsplan 2024

Växjö
kommun

Revisorernas uppdrag

Revisorernas uppdrag och roll

Revisionsuppdraget är definierat i kommunallagens (KL), tolfte kapitel. Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmannarevisorer som utsetts i juridiska personer enligt Kommunallagen (hel- och delägda bolag), även verksamheten i de juridiska personerna.

Uppdraget utgörs ytterst av att pröva ansvarstagandet och uttala sig om detta till fullmäktige inför deras beslut i ansvarsfrågan. I enlighet med KL prövar revisorerna om: Uppdraget utgörs ytterst av att pröva ansvarstagandet och uttala sig om detta till fullmäktige inför deras beslut i ansvarsfrågan. I enlighet med KL prövar revisorerna om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande och
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Revisorerna ska granska och pröva enligt god revisionssed. God revisionssed är inte reglerad i lag eller föreskrift eller på annat sätt fastställd av en myndighet. Den formas och utvecklas successivt över tiden i det praktiska revisionsarbetet. Revisorerna lyder direkt under kommunfullmäktige med ett årligt anslag. För revisorerna gäller ett av kommunfullmäktige fastställt reglemente.

Revisorerna har interna sammanträden och träffar med kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsen och nämnderna. Möten hålls också löpande med ledande tjänstemän. Revisorerna fortbildar sig bl.a. genom riktade utbildningsinsatser, studiebesök, deltagande i seminarier, konferenser och erfarenhetsutbyten med andra kommuner.

Revisionsprocessen

Revisionsprocessen omfattar hela det arbete som revisorerna gör under ett revisionsår från riskanalys och planering av granskningsinsatser till uttalandet i revisionsberättelsen.

Revisionsprocessen är avslutad när fullmäktige fattat beslut i ansvarsfrågan.

Revisionsprocessen är uppdelad i fyra delar – planera, granska, bedöma och avrapportera. Revisorerna har ansvar för hela revisionsprocessen och beställer de granskningar m.m. som ska genomföras av de sakkunniga.

Revisorernas uppdrag

Revisorernas uppdrag och roll

Med resultatet av årets granskning som grund prövar revisorerna om styrelsen och nämnderna har fullgjort sina uppdrag. Under denna process beaktar revisorerna information som inhämtas från andra revisorer inom kommunens verksamhet – lekmannarevisorer/revisorer och yrkesrevisorer i kommunala företag, revisorer i kommunalförbund och finansiella samordningsförbund med flera. Informationen har betydelse för att revisorerna ska kunna pröva med en helhetssyn dvs. hela den kommunala verksamheten.

Revisorernas uppfattning i ansvarsfrågan förmedlas till fullmäktige i form av ett särskilt uttalande i revisionsberättelsen. Revisorerna prövar ansvaret såväl kollektivt, dvs. för hela styrelsen eller nämnden, som individuellt för enskilda ledamöter. Det kollektiva ansvaret är utgångspunkten.

Övergripande omvärldsanalys

Ekonomirapporten från Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Ekonomirapporten från oktober avslutas då kommuner och regioner befinner sig i en fas där beslut måste fattas om hur de ska hantera en ansträngd ekonomi på kort och lång sikt. Inflationens effekter och stigande räntekostnader bidrar till historiskt höga underskott och redan i år räknar SKR med ett sammantaget underskott i sektorn där i stort sett alla regioner och en tredjedel av kommunerna går med underskott vid årets slut.

De senaste årens inflations- och ränteuppgångar har lett till en ekonomisk inbromsning och svensk BNP faller med 0,6 procent i år. Regionernas och kommunernas samlade resultat faller i år med nära 50 miljarder kronor till minus 6 miljarder kronor för att sedan minska ytterligare till ett underskott på 31 miljarder kronor till 2024.

Kompetensförsörjningen bedöms av SKR som den största utmaningen i sektorn. Kommuner och regioner behöver spara pengar samtidigt som de behöver rekrytera och behålla kompetens arbetskraft.

Avseende skatteintäkterna sker det under 2023 en urholkning av skatteunderlaget som inte kommer tillbaka till den historiska trenden under beräkningsperioden. Samtidigt som skatteintäkterna försvagas till följd av försämrad konjunktur, ökar utgifterna kraftigt till följd av stora prisökningar. Hittills under 2023 har både offentlig konsumtion och investeringar ökat i volym. Prisökningarna bidrar därtill väsentligt till nominellt stora utgiftsökningar. Såväl volym som prisökning blir lägre nästa år. Men då syns istället en uppgång för transfereringsutgifterna, när konjunkturer ger allt större avtryck i en försämrad arbetsmarknad.

Kommunerna beräknas sammantaget få plusresultat om 9 miljarder kronor vid årets slut, vilket är det svagaste resultatet sedan IT-kraschen i början av 2000-talet. Resultatet innebär att cirka en tredjedel av kommunerna beräknas få ett underskott i år.

Ekonomistyrningsverkets prognos september 2023

Med anledning av det pressade ekonomiska läget antar Ekonomistyrningsverket att ett antal kommuner och regioner kommer att utnyttja resultatutjämningsreserven både i år och nästa år för att kunna upprätthålla verksamheten. Nästa år försvagas den offentliga sektorns finansiella sparande ytterligare något. Inkomsterna ökar förvisso mer igen när aktiviteten i ekonomin tilltar och även hushållens kapitalvinster väntas öka. Utgifterna ökar då mindre än i år, men ändå något mer än inkomsterna. Utgifterna ökar delvis på grund av att inflationen påverkar dem med viss eftersläpning. Ålderspensionssystemet visar överskott både i år och nästa år.

Syfte med riskanalysen

Syfte

I enlighet med vad som framgår av "God revisionsred i kommunal verksamhet" så är det revisorerna som ansvarar för risk- och väsentlighetsbedömningen. Med stöd av denna analys avgör revisorerna vad granskningsarbetet ska inriktas mot. Riskanalysen och prioriteringarna syftar även till att minimera revisorernas risk att göra felaktiga uttalanden i revisionsberättelsen. Riskanalysen ämnar också minimera revisionsrisken, alltså att revisorerna inte granskar det som är mest väsentligt.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har definierat risk enligt följande: "En risk är en oönskad händelse som vi kan bedöma sannolikheten för att den ska inträffa. En risk är också en handling/brist på handling av styrelse eller nämnd som påverkar kommunen/invånarna/personalen negativt". SKR använder vidare begreppet väsentlighet som "värdet av en identifierad risk". Dessa definitioner är utgångspunkten för revisorernas analys.

För att revisorerna ska kunna genomföra en riskvärdering av händelser som kan påverka, hindra eller hota måluppfyllelsen inom den kommunala verksamheten är det av vikt att en riskinventering genomförs. Inventeringen innefattar såväl interna som externa faktorer såsom omvärldsförändringar, väsentliga händelser inom kommunen, intern kontroll, samverkan med närliggande kommuner, resultatet av tidigare års fördjupade granskningar inklusive granskning av årsbokslut och delårsbokslut samt övergripande finansiell analys. Omnämnda faktorer tar sin utgångspunkt i fullmäktiges mål.

Syftet med riskanalysen är således att identifiera de största riskerna som finns inom verksamheter, funktioner och processer i kommunen. Olika perspektiv kan också anläggas så som hållbarhet, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Granskningen riktas mot väsentliga områden med högre risk utifrån perspektiven styrning, kontroll, effektivitet och kvalitet.

Inventeringen tar även hänsyn till nationella trender och förändrad lagstiftning (se bild om Omvärldsanalys och Förändringar i lagstiftningar). Med hjälp av offentlig statistik identifieras områden där kommunen avviker negativt i jämförelse med liknande kommuner, länet och riket.

Riskinventeringen är ett stöd i arbetet med att planera framtida revisionsinsatser och på vilket sätt granskning ska ske av identifierade områden. Inventering ska även fungera som ett stöd till revisionen i kontakt med styrelse, nämnder och förvaltningar.

Utifrån riskinventeringen, annan kunskapsinhämtning och information från förtroendevalda och tjänstemän, bedömer därefter de förtroendevalda revisorerna identifierade risker utifrån sannolikheten att de inträffar och vilken konsekvens de får. Detta bidrar till väsentlighetsanalysen. Värdering av sannolikhet utgår i stor utsträckning från bedömning av kvaliteten i styrelsens och nämndernas egen omvärldsbevakning, riskanalys och interna styrning och kontroll.

Risikanalyt, ekonomi och redovisning

Utmaningar och risker inom ekonomi

Det finns en risk att de mål och uppdrag som fullmäktige fastställer för verksamheterna inte hänger ihop med och stöds av de finansiella målen. Om nämnderna och verksamheterna upplever att verksamhetsmålen och uppdragen inte är realistiska ställt till de ekonomiska förutsättningarna risker målen att tappa sin styrande kraft och sin legitimitet i verksamheten. Därför är det väsentligt att det finns en röd tråd i målstyrningen från budgetberedningen, fullmäktiges budgetbeslut och nämndernas verksamhetsplaner för hur verksamheten ska bedrivas under året och mandatperioden. De mål som sätts för verksamheterna ska vara mätbara och uppföljningsbara för att ge möjlighet för styrelser och nämnder att ta sitt ansvar för verksamheten och upprätthålla en tillräcklig intern kontroll.

Kommuner och regioner har under ett antal år haft relativt god ekonomi. Staten har kunnat stötta kommuner och regioner med statsbidrag under bland annat pandemin. Kommuner och regioner har också fått statsbidrag för särskilda satsningar. Till stora delar har dessa bidrag kunnat användas som förstärkning i ordinarie verksamhet vilket kan leda till kännbara besparingar om/när bidragen upphör.

Kommuner och regioner har uppvisat en sårbarhet för förändringar i omvärlden och internt på grund av en ökad skuldsättning, ett minskat finansiellt sparande, ökat åtagande i sina företag samt utifrån svårigheter att anpassa verksamheten till demografiska förändringar.

Utmaningar och risker inom ekonomi, forts.

Detta innebär att kommuner och regioner som är sämst rustade riskerar att uppvisa svårigheter att leverera välfärdstjänster till sina invånare inom de ekonomiska ramar som står till förfogande.

Brister i ekonomistyrningen tillsammans med ett svårt ekonomiskt läge ökar risken för att budgeten inte klaras. Det kan vara inom ett eller flera områden som kan fallera. Inledningsvis är det viktigt att det finns en ändamålsenlig process så att budgeten är realistisk i förhållande till såväl uppdrag som finansiella mål samt verksamhetsmål. Om styrelse och nämnder inte regelbundet följer upp ekonomin kan det leda till att avvikelser inte uppmärksammas i tid. Det gäller också om det saknas metoder för att upprätta tillförlitliga prognoser. Om det finns risk för underskott behöver tillräckliga handlingsplaner upprättas och det är också viktigt att dessa följs upp för att säkerställa att de får avsedd effekt.

Brister i långsiktig finansiell planering ökar risken för överraskningar vid förändringar, i såväl omvärld som för framtida åtaganden. Om kommunen eller regionen har behov av större investeringar och/eller stora demografiska förändringar är detta extra viktigt.

Risikanalyt, ekonomi och redovisning

Utmaningar och risker inom redovisning

Investeringsprocessen

Kommunernas möjlighet till styrning av investeringsverksamheten bygger på en väl fungerande investeringsprocess med tydliga riktlinjer, uppföljningar och kontroller. Riktiga och välgrundade beslut är viktigt då de investeringar som görs idag kommer påverka kommunens ekonomi under lång tid. Brister kan leda till felaktiga prioriteringar, för höga utgifter samt att inköp och upphandlingar genomförs på felaktiga grunder.

Intäktsrutiner (fakturering/statsbidrag)

En viktig del i kommunens interna kontroll utgörs av att säkerställa att de underlag som ligger till grund för intäkterna är korrekta och fullständiga och att intäkterna blir korrekt periodiserade. En kommun har utöver skatteintäkter många andra och dessutom ofta komplexa intäktsströmmar; riktade statsbidrag som ofta baseras på uppgifter som lämnas av kommunen samt fakturering av utförda tjänster där underlag i allt väsentligt skapas internt. Brister kan leda till felaktiga intäkter och en bristande finansiering av kommunens verksamheter.

Inköp och leverantörsbetalningar

En viktig del i kommunens/regionens interna kontroll utgörs av att säkerställa att det finns en tillräcklig intern kontroll i kommunens redovisning, system och rutiner avseende leverantörsutbetalningar. Det föreligger risker för såväl oegentligheter som förtroendeskada till följd av brister i hanteringen. Att ha väl fungerande rutiner och system är således viktigt för att upprätthålla en säker hantering av leverantörsfakturor och betalningar relaterade till dessa.

Löne- och pensionshantering, inkl. skatter och avgifter

Kostnader för löner, pensioner och andra personalrelaterade kostnader är en betydande del av en kommuns och regions totala kostnader. Att lönehanteringen är korrekt och att det finns en tillräcklig intern kontroll i löneutbetalningsprocessen är därför väsentligt. Redovisning av löner och pensionsavtal är dessutom komplexa vilket ställer höga krav på såväl rutiner och processer som den interna förståelsen. Sammantaget innebär detta att en väl fungerande administration och god intern kontroll är högst väsentlig. Brister i hanteringen medför risk för bland annat felaktiga löneutbetalningar och bristande beslutsunderlag.

Risikanalyt, ekonomi och redovisning

Sammanfattande riskområden inom ekonomi och redovisning

- Ökad skuldsättning och svårigheter att anpassa verksamheten till befolkningsförändringar.
- Risk för att brister i styrning, ledning och kontroll över hur verksamheterna utvecklas i relation till finansiella och verksamhetsmässiga mål och uppdrag i budget leder till urholkning av ekonomin.
- Risk för brister i beslutsunderlag pga att kommunen i sin finansiella och verksamhetsmässiga planering inte beaktar framtida investeringsbehov, befolkningsutveckling, och demografiska förändringar samt olika typer av riskexponering och riskhantering.
- Risk för brister i redovisning av utfall och resultat som innebär att det saknas en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål.
- Risk för avsteg från regelverket för god ekonomisk hushållning.

Utmaningar och risker, forts.

- Risk för att brister i investeringsprocessen leder till felaktiga prioriteringar, för höga utgifter samt att inköp och upphandlingar genomförs på felaktiga grunder samt brister i redovisningen.
- Risk för att brister i intäktsrutiner medför felaktiga intäkter och en bristande finansiering av kommunens/regionens verksamheter samt brister i redovisningen.
- Risk för att brister i intern kontroll avseende inköp och leverantörsbetalningar leder till risk för felaktiga betalningar och kan även medföra risk för oegentligheter samt brister i redovisningen.
- Risk för att brister i löne- och pensionshantering medför risk för felaktiga löneutbetalningar brister i redovisningen och bristande beslutsunderlag.

Risikanalyt, HR

Kompetensförsörjning och rekrytering

Kompetensförsörjningen är fortfarande en av de största utmaningarna för kommuner och regioner. Stora pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster gör att kommuner och regioner behöver rekrytera många nya medarbetare de kommande åren. Om organisationen inte klarar kompetensförsörjningen finns risken för bl.a. kvalitetsbrister och höga kostnader t.ex. för s.k. hyrpersonal.

Lönebildning

Med stor konkurrens om personalen mellan olika arbetsgivare är det av stor betydelse att det finns en tydlig lönebildningsprocess och kriterier för lönesättning. Brister kan medföra löner inte sätts på likartade grund och att regionen får en snedvriden lönebild och svårigheter att behålla och rekrytera personal.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljölagen samt tillhörande föreskrifter ställer stora krav på arbetsgivaren när det gäller ansvaret för arbetsmiljön. Om arbetsmiljöarbetet inte bedrivs på ett systematiskt sätt finns risk för det uppstår ohälsa och sjukdom hos medarbetarna som är orsakat av arbetet. Bristande arbetsmiljö riskerar också att påverka möjligheterna att behålla och rekrytera personal.

Sammanfattande riskområden HR

- Otydlig politisk ansvarsfördelning avseende HR-frågor
- Svårigheter att klara kompetensförsörjning
- Att kommunen inte uppfattas som en attraktiv arbetsgivare
- Otydliga lönebildningsprocess och lönestrategier
- Bristande intern kontroll i löneutbetalningsprocessen
- Bristande samverkan med arbetstagarorganisationer med medlemmar inom kommunen
- Risk för bristande arbetsmiljöarbete som leder till ohälsa och sjukdom
- Risk för att det inte finns en tydlig och strukturerad rekryteringsprocess vilket bland annat kan medföra felrekryteringar.
- Risk för att chefer inte får rätt förutsättningar vilket kan leda till dåligt ledarskap och en hög personalomsättning bland chefer.

Risikanalyt, ekonomi och HR

Övergripande nyckeltal - Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Din Kommun	Liknande kommuner övergripande	Riket
Resultat före extraordinära poster kommunen, kr/inv	1 752	4 313	3 231
Resultat före extraordinära poster kommunkoncernen, kr/inv	5 188	11 745	4 779
Verksamhetens nettokostnader enligt resultaträkningen kommun, kr/inv	- 60 889	- 62 794	- 60 941
Soliditet inkl pensionsåtag, kommun, (%)	31,1%	34,0%	31,9%
Soliditet inkl pensionsåtag, kommunkoncern, (%)	24,2%	36,0%	33,0%
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt (%)	6,7%	8,1%	8,1%
Avgångna tillsvidareanställda under året, kommunalt anställda, andel (%)	10,3%	9,4%	11,0%
Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%)	130,8%	79,0%	88,8%
Nettoinvesteringar, totalt kommun, kr/inv	2 534	11 345	7 301

Grön flagga innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul flagga att kommunens resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Kommentarer

Av de senaste nyckeltalen från 2022 framgår att Växjö har något högre omsättning på personal än liknande kommuner. Samtidigt framgår att sjukfrånvaron är lägre i Växjö än i både liknande kommuner och riket.

Kommunens ekonomiska resultat år 2022 var gott men efter avdrag från extraordinära poster lägre mätt i kronor per invånare än det i liknande kommuner och riket.

Växjö kommun har något lägre soliditet än liknande kommuner och riket när hela kommunkoncernen beaktas. När det gäller verksamhetens nettokostnader har kommunen något lägre än de jämförbara kommunerna.

Risikanalyt, kommunägda bolag

Utmaningar och risker

Växjö kommuns bolag, hel- och delägda, utgör en viktig del av kommunens verksamhet. Bolagens bidrag till måluppfyllelse mot fullmäktiges övergripande mål är en viktig framgångsfaktor.

Att ha en fungerande ägarstyrning är väsentligt för den samlade verksamheten. En fungerande ägarstyrning utgörs av väl utformade styrdokument, en utvecklad dialog mellan ägare/ägarens representant och bolag samt en ändamålsenlig återrapportering av ekonomi och verksamhetsresultat till ägaren/ägarna.

Kommunstyrelsen har att utöva ägarstyrningen över de helägda bolagen och bidra till ägarstyrningen av de delägda bolagen. Kommunstyrelsen har att utöva uppsikt över samtliga bolag. Genom sin ägarstyrning ska kommunstyrelsen tillförsäkra att bolagen bedriver sin verksamhet i enlighet med bolagsordningen och av fullmäktige fastställda ägardirektiv.

Ägardirektiven och styrningen av bolagen ska återspeglas i bolagets egna mål och i hur verksamhetens bedrivs. Ägaren ska i sin styrning och uppföljning säkerställa att bolagsledningen agerar i den riktning som ägardirektiven anger. Det är väsentligt att ägardirektiven är tydliga och möjliga att tillämpa, Det ska vara möjligt att följa upp verksamhetens resultat mot ägardirektiv och bolagsordning, resultatet ska redovisas på ett rimligt vis i årsredovisningen.

Utmaningar och risker, forts.

I samband med en ny mandatperiod finns det en risk för att kommunstyrelsen i första hand fokuserar på kommunens kärnverksamheter och förvaltningsuppdrag. Ägarstyrning och uppsikt över kommunens hel- och delägda kan hamna i skymundan. Det är väsentligt att kommunstyrelsens ledamöter tidigt i mandatperioden upprättar en ändamålsenlig ägarstyrning och en ändamålsenlig uppsikt över bolagen samt att styrelsen tar de initiativ som krävs för att säkerställa ägardirektiv till bolagen.

Sammanfattande riskområden

- Ägarstyrning som följer lagstiftning, roller och ansvar
- Högre kostnader för bränsle inom fjärrvärmeverksamheten
- Hyreshöjningar är inte stora nog att kompensera högre kostnader inom Vidingehem
- Ökad vakansgrad inom Vidingehem
- Eftersatt fastighetsunderhåll
- Risker för ökade kostnader i större projekt såsom simhallen och Ansgarius

Risikanalyt, Trygghet och brottsförebyggande

Utmaningar och risker

Brottsligheten är ett samhällsproblem med påverkan på såväl enskilda som samhället i stort. På senare tid har Sverige drabbats av allvarlig brottslighet med koppling till kriminella nätverk som präglas av bland annat dödligt skjutvapenvåld, narkotikahandel, angrepp på välfärdens utbetalningssystem och undandragande av skatter och avgifter. Därutöver finns det sedan länge omfattande problem med brottslighet som exempelvis avser våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck och sexuellt våld mot kvinnor. Situationen har bidragit till att människors otrygghet över tid har ökat i stora delar av det svenska samhället. Vidare har en ökad brottslighet och upplevd otrygghet en negativ påverkan på såväl näringsidkare som fastighetsägare i drabbade områden.

Ansvar för det brottsförebyggande arbetet är fördelat på ett flertal aktörer, men kommunerna har, enligt Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete, en central roll i det lokala brottsförebyggande arbetet. Inte minst handlar det om kommunens samordnande roll och vidare att lägesbilder tas fram löpande i syfte att skapa en översyn över brottsligheten i kommunen.

Många kommuner bedriver ett ambitiöst och engagerat arbete utifrån den lokala lägesbilden och i samverkan med syfte att öka den upplevda tryggheten i lokalsamhället. Trots detta ser vi en upplevd otrygghet som blir alltmer utspridd i landet. Med individens upplevda otrygghet i fokus är vikten av träffsäkra insatser med ett medborgarfokus alltmer väsentligt.

Sammanfattande riskområden

- Otillräckliga insatser för att motverka kriminalitet och gängkriminalitet
- Bristande efterlevnad av de nya lagkraven (ex. samordning och kartläggning).
- Ett tufft ekonomiskt läge som riskerar öka brottsligheten ytterligare.
- Bristande kontroll av ekonomisk brottslighet och insatser kopplade till dessa.

Risikanalyt, pedagogisk verksamhet

Utmaningar och risker

Den nämnd som givits ansvar för att skollagens uppdrag till kommunen (hemkommun) fullföljs ska bland annat tillse att

Resurser fördelas till utbildning efter barnens och elevernas olika behov. (2 kap. 8 b § Skoll) Om resurser fördelas felaktigt finns risken att vissa skolenheter inte kan ge eleverna den utbildning och det särskilda stöd som de behöver, medan andra enheter kan gå med överskott eller vinst.

Barn i förskoleklass och grundskola har skolplikt. (7 kap. 4 § Skoll) Skolfrånvaro försvårar eller omöjliggör för barnen att uppnå målen i skolan. Det är viktigt att rektor och huvudman klarlägger orsaker till skolfrånvaro och vidtar adekvata åtgärder. Det kan t.ex. handla om rätt särskilt stöd. Brister i arbetet med frånvaro kan leda till stora svårigheter för enskilda barn att bli behöriga till gymnasieskolan och få en utbildning för framtida försörjning.

Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) innebär att hemkommunen ska föra register över och erbjuda åtgärder till ungdomar som avslutat grundskolan, men inte studerar i gymnasieskolan eller tagit examen, (29 kap. 9 § Skoll) Flera av dessa ungdomar står långtifrån en framtida egenförsörjning. Brister i KAA kan innebära ett utanförskap för den enskilde individen och höga kostnader för samhället.

Rektor ska leda det pedagogiska arbetet och verka för utbildningens utveckling. (2 kap. 9 § Skoll) För att rektor ska kunna göra det krävs att huvudmannen ger rektor förutsättningar. Brister i förutsättningar kan få negativa konsekvenser på elevernas måluppfyllelse genom hög personalomsättning och svagt eller inget pedagogisk ledarskap.

Sammanfattande riskområden

- Måluppfyllelsen inom grundskolan
- Kränkande behandling (mobbing) möts inte med tillräckligt aktiva åtgärder
- Kommunala aktivitetsansvaret behöver fånga in ungdomar som varken studerar eller arbetar och ge dem lämpliga insatser
- Brister i fritidshemsverksamheten (stora barngrupper, små lokaler och personal utan pedagogisk kompetens)

Risikanalyt, pedagogisk verksamhet

Barn och utbildning - Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Din Kommun	Liknande kommuner grundskola	Liknande kommuner övergripande	Riket
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)	0,4%	-3,0%	0,2%	
Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	124 101	123 644	124 587	126 721
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	72,8%	66,7%	74,2%	71,9%
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	82,8%	80,1%	84,3%	83,3%
Elever i åk. 9, genomsnittligt meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)	225,4	214,7	223,4	224,2
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	76,2%	70,8%	75,7%	71,8%

Grön flagga innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul flagga att kommunens resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Kommentarer

I Växjö kommun är 82,8 % av eleverna i årskurs 9 behöriga till ett program på gymnasiet. Det är en lägre andel än både liknande kommuner övergripande och riket. Det finns utmaningar gällande elevernas resultat och behörighet till gymnasiet.

Risikanalyt, pedagogisk verksamhet

Nyckeltal	Din Kommun	Liknande kommuner förskola	Liknande kommuner övergripande	Riket
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, lägeskommun	12,6	14,1	10,0	12,4
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	86,9%	86,4%	88,7%	85,8%
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen, lägeskommun, andel (%)	44,0%	38,1%	50,4%	40,0%
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)	1,4%	-3,1%	6,8%	
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	165 848	166 661	167 701	169 451

Grön flagga innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul flagga att kommunens resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Kommentarer

Vad gäller kostnader har Växjö något lägre kostnadsläge inom grundskolan men något högre inom förskolan.

Andelen barn inskrivna i förskolan, lärartäthet och andel med legitimation är i paritet med andra kommuner.

Risikanalyt, vård och omsorg

Kompetens

Även tidigare har kompetens och förutsättningar för chefer och personal lyfts fram som en av de största utmaningarna inom området. Det handlar bl.a. om brist på personer som har relevant utbildning, men även andra faktorer som stress och arbetsmiljö vilket också påverkar hur attraktivt yrkesområdet uppfattas. Sammantaget ställer detta stora krav på kommunen att behålla och utveckla befintliga medarbetare, men även stimulera nyrekrytering till utbildning och verksamhet.

Nära vård

Omställningen till Nära vård har påbörjats. En mer tillgänglig, närmare vård kan tillsammans med nya arbetsätt i vården innebära att resurserna inom vård och omsorg kan användas bättre och därmed räcka till fler. Kärnan i nära vård är ett personcentrerat arbetsätt som utgår från individens behov och förutsättningar. Förutsättningar för ett effektivt omställningsarbete behöver säkerställas hos såväl kommuner som regioner.

Välfärdsteknik

Nyttjande av välfärdsteknik och digitalisering ger stora möjligheter att utveckla och effektivisera verksamheten och kan bidra till människors självständighet, delaktighet och inflytande.

Sammanfattande riskområden

- Kompetensförsörjning
- Bristande vikariebemanning inom hemtjänsten under semestertider
- Ej ändamålsenlig natttillsyn på särskilda boenden
- Effektivt utvecklingsarbete (t ex Nära vård, välfärdsteknik)
- Bristande följsamhet till gällande regelverk, t ex fast omsorgskontakt, social dokumentation, ärendeuppföljning, läkemedelshantering, smittspridning.

Risikanalyt, vård och omsorg

Äldreomsorg - Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Din Kommun	Liknande kommuner äldreomsorg	Liknande kommuner övergripande	Riket
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/inv 80+	85 126	89 811	95 199	88 643
Invånare 80+ i särskilt boende, andel (%)	9,3%	11,4%	11,5%	10,5%
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	86,0%	84,6%	86,6%	86,0%
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	79,0%	76,7%	78,0%	77,0%
Invånare 80+ med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%) [Ny hemtjänstdefinition]	16,3%	17,3%	18,9%	17,3%

Grön flagga innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul flagga att kommunens resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Kommentarer

Vid genomgång av de senaste nyckeltalen, år 2022, för äldreomsorgen framgår att Växjö har lägre kostnader för äldreomsorgen än vad som förväntas utifrån strukturella faktorer (nettokostnadsavvikelse).

Betygen från brukarna i Växjö kommun skiljer sig inte nämnvärt från de i jämförbara kommuner.

Risikanalyt, socialtjänst

Social barn- och ungdomsvård

Det finns ett ökat tryck på socialtjänsten att arbeta förebyggande och i samverkan med andra aktörer för att fånga upp barn och unga tidigt. Unga rekryteras in i kriminalitet och allt yngre individer begår brott. Det ställs krav på socialtjänsten att ha en rättssäker handläggning och att medarbetare har rätt kompetens. Flera socialchefer i landet larmar om svårigheter att rekrytera personal och att rättssäkerheten i handläggningen riskeras. Därtill utsätts medarbetare för otillåten påverkan, dvs påtryckningar vid bland annat myndighetsutövning. Under 2025 ska en ny socialtjänstlag presenteras och det pågår ett arbete för ett mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst.

Avhopparverksamhet

Gängvåldet har ökat i Sverige och för de som vill lämna en kriminell livsstil ska kommunerna, socialtjänsten erbjuda stöd. Kommuner erbjuder olika stödinsatser till individer som vill lämna en kriminell livsstil enligt en ny rapport av forskaren Anna Hedlund, SNS.

Missbruks- och beroendevård

I slutbetänkandet från samsjuklighetsutredningen föreslås att all behandling av skadligt bruk och beroende ska vara inom regionernas hälso- och sjukvårdsansvar.

Missbruks- och beroendevård, forts.

Kommunernas ansvar föreslås fortsatt vara att stärka den enskildes resurser och funktionsförmåga genom sociala stödinsatser. Förändringen föreslås träda i kraft 2026 och genomföras stegvis under 5 års period. Det innebär att kommuner behöver ställa om sitt arbete och planera för kommande förändringar i samverkan med regionerna.

Sammanfattande riskområden

- Brister i arbetet med barn och unga samt vuxna som hamnat i kriminalitet
- Brister i samverkan med regionen för sammanhållen vård avseende missbruk- och beroendevård
- Brister i rättssäkerheten av handläggning inom myndighetsutövningen

Risikanalyt, socialtjänst

Individ- och familjeomsorg - Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Din Kommun	Liknande kommuner övergripande	Riket
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	-14,0%	 10,9%	
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv	1 133	 1 199	 1 385
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%) av bef.	3,0%	 2,8%	 2,9%
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	76,0%	 67,6%	
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	1,2%	 1,0%	 1,1%
Kostnad barn och ungdomsvård, kr/inv 0-20 år	7 186	 11 199	 10 705

Grön flagga innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul flagga att kommunens resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Kommentarer

Vid genomgång av de senaste nyckeltalen framgår att Växjö har en högre andel invånare som någon gång under året beviljats ekonomiskt bistånd. Vidare visar uppgifterna att Växjö har en högre andel med långvarigt ekonomiskt bistånd. De som beviljats bistånd i Växjö kommer i lägre omfattning tillbaka igen än de som beviljats bistånd i de jämförbara kommunerna.

När kostnaderna per invånare analyseras framgår att Växjö har lägre kostnader för IFO än vad som är berättigat utifrån strukturella faktorer.

Riskvärdering och planering av revisionsinsatser

Utdrag från arbetet med riskvärdering som gjordes av revisorerna

Växjö
kommun

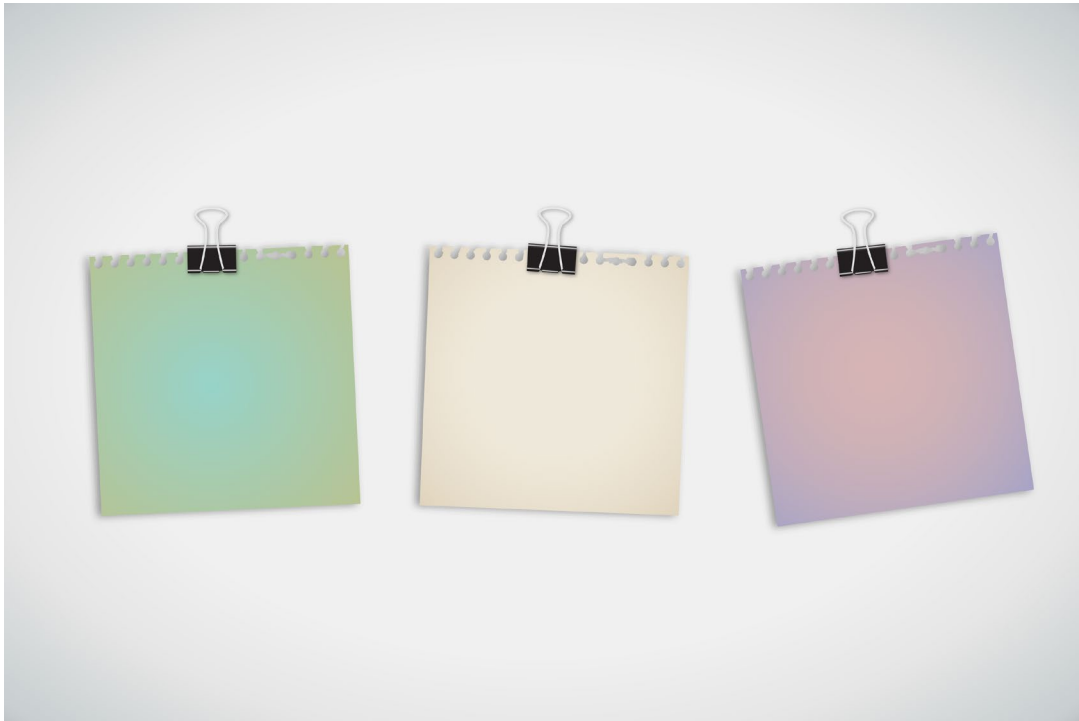
Väsentliga riskområden 2024

Riskområde	Riskområde
Insatser mot kriminalitet och gängen ger inte effekt	Brist på gode män
Skolsegregationen	Bristande underhåll VA
Kränkande särbehandling i skolan	Bristande genomförande av Hållbara Växjö 2030
Måluppfyllelse inom grundskolan minskas	Bristande rutiner för att uppmärksamma psykisk ohälsa hos äldre
Brister i planering av reservvatten	Bristande fastighetsunderhåll
Kontinuitetsplanering vid IT-avbrott är inte tillräcklig	Obalanserad bostadsbyggnation
Vikariebemanningen är inte tillräcklig under sommaren i hemtjänsten	Omsorgen lyckas inte hantera nya krav från reformen Nära vård
Kommunala aktivitetsansvaret brister	Den ekonomiska planeringen är för kort
Ej ändamålsenlig natttillsyn på äldreboende	Upphandlingskompetens fastighetsverksamhet

Bilagor

Tidigare genomförda granskningar

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2023	Förstudie om kompetensförsörjning
	Krisberedskapsarbetet
	Informationsöverföring inom hemtjänsten
	Arbetet mot otillåten påverkan
	Centralisering av vissa stödfunktioner
	Uppföljning av granskningar från 2021

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2022	Granskning av kommunens digitaliseringsarbete
	Granskning av kommunens arbete med Hållbara Växjö 2030
	Uppföljning av granskningar från år 2019
	Granskning av överförmyndarnämnden östra Kronoberg
	Granskning av rekrytering och kompetensutveckling inom äldreomsorgen
	Granskning av implementering av systemstöd i skolverksamheten
	Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskola
	Granskning av kommunens gatuunderhåll
	Granskning av uppföljning av placeringar av barn och unga
	Granskning av öppenvårdsinsatser för barn och ungdom
	Uppföljningar av granskningar från år 2020

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2021	Beslut om gratis parkering
	Arbetet att motverka fusk, oegentligheter och bedrägerier
	Kontinuitet inom hemtjänsten
	Granskning av insatser för att få nyanlända självförsörjande
	Näringslivsarbetet
	Tillfällig bemanning inom omsorgen
	Likvärdig skola
	Det förebyggande arbetet mot missbruk och kriminalitet hos unga

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2020	Granskning av intrångsskydd
	Intern kontroll i rutiner för bokslut och årsredovisning 2020
	Omsorgsnämndens ekonomistyrning
	Granskning av kommunstyrelsens ledande och samordnade roll avseende verksamhets- och ekonomistyrning
	Uppföljning av genomförda granskningar <ul style="list-style-type: none">• Genomförandet av kommunens bostadsförsörjningsprogram• Måltidsorganisationen• Rutiner för orosanmälningar inom nämnden för arbete och välfärds verksamhetsområde barn och familj• Styrning och kontroll av privata utförare• Rutiner för biståndsbedömning inom äldreomsorgen• Strategisk kompetensförsörjning• Investeringsplanering• VA-nätets underhåll och förnyelse

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2019	Styrning och uppföljning av socialpsykiatri
	Kommunstyrelsens och tekniska nämndens styrning och ledning av direktupphandlingars genomförande
	Förebyggande arbete avseende våldsbejakande extremism
	Styrning och kontroll av lönehanteringen
	Styrning och uppföljning av grundskolans ekonomi och verksamhet

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2018	Rutiner för biståndsbedömning äldreomsorg
	Planering och beslutsunderlag nybyggnation kommunhus
	Kommunstyrelsens, omsorgsnämndens och utbildningsnämndens uppföljning och kontroll av privata utförare
	VA-nätets underhåll och förnyelsetakt
	Kommunstyrelsens, omsorgsnämndens och tekniska nämndens personalförsörjning
	Kommunstyrelsens investeringsplanering
	Kommunstyrelsens uppsiktsplikt
	Överförmyndarens verksamhet
	Intern kontroll i system och rutiner – leverantörsfakturor
	Intern kontroll i system och rutiner - Exploateringsredovisning

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2017	Genomförandet av kommunens bostadsförsörjningsprogram
	Måltidsorganisationen
	Mottagningsenheten IFO gällande orosanmälningar
	Säkerhetsgranskning av kommunens säkerhet avseende externt och internt dataintrång
	Trafikfrågor och planering

